

Lagahindranir við rannsóknir mansalsmála

Málstofa 3

Mansal á Íslandi – viðbúnaður og veruleiki

4. febrúar 2011

Mansal

227. gr. a. [Hverjum þeim sem gerist sekur um eftirtalda verknaði, einn eða fleiri, í þeim tilgangi að **misnota** mann kynferðislega eða til nauðungarvinnu eða til að nema á brott líffæri hans skal refsa fyrir mansal með allt að 8 ára fangelsi:

1. Að útvega, flytja, **afhenda**, hýsa eða taka við einstaklingi og við það er beitt eða hefur verið beitt ólögumætri nauðung skv. 225. gr., eða frelsissviptingu skv. 226. gr., eða hótun skv. 233. gr., eða ólögumætum blekkingum með því að vekja, styrkja eða hagnýta sér villu viðkomandi um aðstæður eða **með því að hagnýta sér bága stöðu viðkomandi**.

2. Að útvega, flytja, afhenda, hýsa eða taka við einstaklingi yngri en 18 ára.

3. Að láta af hendi greiðslu eða annan ávinning til að afla samþykkis til misnotkunarinnar hjá manni sem ræður gerðum annars manns.

Sömu refsingu skal sá sæta sem tekur við greiðslu eða öðrum ávinningi skv. 3. tölul. 1. mgr.

Beinist brot skv. 1. mgr. gegn barni skal taka það til greina til þyngingar refsingunni.

Sömu refsingu skal hver sá sæta sem gerist sekur um eftirtalda verknaði, einn eða fleiri, í því skyni að greiða fyrir mansali:

Að falsa ferða- eða persónuskilríki.

Að annast milligöngu um slík skilríki eða útvega þau.

Að halda eftir, fjarlægja, skemma eða eyðileggja ferða- eða persónuskilríki annars einstaklings.

Alþjóðlegt samstarf

- **Europol** – The European Police Office
- **OSCE (ÖSE)** – The Organization for Security and Co-operation in Europe
- **Interpol** – International Criminal Police Organization
- **UNODC** – United Nation Office on Drugs and Crime
- **Eystrasaltsráðið** – The Council of Baltic Sea States
- **Evrópuráðið** – Council of Europe
- **Norðurlandaráðið/Norræna ráðherranefndin.**

Ísland

- Palermósáttmáli
- Evrópusamningur
- Aðgerðaráætlun stjórnvalda gegn mansali
 - Samþykkt 17. mars 2009.
 - Mansalsteymi stofnað 6. nóvember 2009.

Skipulögð brotastarfsemi

- Helstu einkenni
 - Fagmennska
 - Skipulagning
 - Ótakmörkuð fjárráð
 - Óbundin af landamærum

Mansal – smygl á fólki

Mansal

- Verknaður: útvega, flytja, afhenda, hýsa eða taka við einstaklingi
- Verknaðaraðferð: ólöglegt nauðung skv. 225. gr., eða frelsissviptingu skv. 226. gr., eða hótun skv. 233. gr., eða ólöglegum blekkingum með því að vekja, styrkja eða hagnýta sér villu viðkomandi um aðstæður eða með því að hagnýta sér bága stöðu viðkomandi.
- Tilgangur: Kynferðisleg misnotkun, nauðungarvinna, nema á brott líffæri hans.

Mansal: Hagnýting er aðalforsendan

Smygl á fólki

- Skipulagður innflutningur á ólöglegum útlendingum inn í landið eða með viðkomu í landinu á leið til annarra landa með því að sniðganga lög landsins, þar með talið lög um útlendinga. Snýr einkum að aðstoð við fólkið til betra lífs og er með þeirra vitund og samþykki.

Smygl á fólki: Flutningurinn er aðalforsendan.

Lögreglan

- Verklagsreglur Ríkislögreglustjóra
- Fræðsla
 - Lögreglumenn
 - Að bera kennsl á ætlaðan þolanda
 - Rétt nálgun gagnvart mögulegum þolanda.
 - Ákærvald
 - Rannsókn og saksókn.
 - Dómarar
 - Hegðun fórnarlambins – trúverðugleiki framburða.

Lagaramminn - rannsóknarúræði

- Símaupplýsingar / símhlustanir
 - 80. og 81. gr., sbr. 83. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008 (sml)
- Húsleitir
 - 74., sbr. 1. mgr. 75. gr. sml.
- Upplýsingar um bankagögn
 - 58. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, og 54. og 55. gr. sml.
- Aðgangur að gögnum máls.
 - 37. gr. og b. lið 1. mgr. 59. gr. sml.

Lagaramminn - rannsóknarúrræði

- Gæsluvarðhald

A. liður 1. mgr. 95. gr. sml.

- Rannsóknarhagsmunir.

B. liður 1. mgr. 95. gr. sml.

- Komast úr landi / leynast / undan málsókn eða fullnustu

C. liður 1. mgr. 95. gr. sml.

- Síbrot

D. liður 1. mgr. 95. gr. sml.

- Hættulegir

2. mgr. 95. gr. sml.

- Almannahagsmunir

Lagaramminn – hindranir

- Refsirammi 227. gr. a hgl. – 8 ár
 - 2. mgr. 95. gr. sml. (almannahagsmunir)
 - Einangrunarvist
 - Íslenskir ríkisborgarar
- Refsirammi annarra skyldra brota
 - 194. gr. hgl. – allt að 16 árum
 - 226. gr. hgl. – 2. mgr. – allt að 16 árum eða ævilangt.

Að lokum

- 1) Sérstaklega flóknar rannsóknir
- 2) Rannsókn út fyrir landsteinana
- 3) Skipulagningin
- 4) Hræðsla brotþola og vitna
- 5) Tungumálaörðugleikar
- 6) Einbeittur brotavinji
- 7) Varnaðaráhrif